

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 16,
21¹, 22, 31 IR 73² STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 4² dalį ir ją išdėstyti taip:

„4². Leidimai gaminti elektros energiją elektrinėse, įrengtose Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje, išduodami asmenims, turintiems Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsniuose nustatyta tvarka išduotą ir galiojantį leidimą naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – leidimas plėtrai ir eksploatacijai) ir atitinkantiems šio straipsnio 9 dalyje nustatytus reikalavimus. Leidimai gaminti elektros energiją elektrinėse, įrengtose Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje, galioja tol, kol galioja leidimas plėtrai ir eksploatacijai.“

2. Pakeisti 16 straipsnio 14¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„14¹. Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, jeigu asmeniui yra išduotas leidimas plėtrai ir eksploatacijai Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ar 22¹ straipsnyje nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. 21¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„21¹ straipsnis. Gamintojų įsipareigojimai

1. Gamintojas, pasirašęs šio įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą, tinklų operatoriui privalo pateikti savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį tinklų operatoriui gamintojo įsipareigojimo įvykdymą, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos. Nuo ketinimų protokolo pasirašymo momento tinklų operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatyta tvarka rezervuoja elektros tinklų pralaidumus, reikalingus sutartam elektros energijos gamybos įrenginiuose pagamintam elektros energijos kiekiui persiųsti ir (ar) sutartai elektros energijos galiai pateikti į elektros tinklus, įskaitant atvejus, kai sutariama dėl prijungimo pajėgumų arba eksploataavimo apribojimų. Jeigu gamintojas pasirašo ketinimų protokolą, bet per nustatytą laiką nepateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimo, ketinimų protokolą tinklų operatoriaus nutraukiamas, o gamintojas 6 mėnesius praranda teisę teikti naują prašymą dėl ketinimų protokolo pasirašymo. Gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimas privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolą. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, išskyrus dydį, skirtą gamintojo įsipareigojimo įvykdymui pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsnius užtikrinti, apskaičiuojamas dauginant numatytą leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 50 eurų už 1 kW. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, skirtas gamintojo įsipareigojimo įvykdymui pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsnius užtikrinti, apskaičiuojamas dauginant Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje planuojamos įrengti elektrinės numatomą leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 75 eurų už 1 kW. Gamintojas, laimėjęs

skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną arba jo nelaimėjęs, tačiau Vyriausybės nustatyta tvarka ketinantis toliau tęsti veiklą, ir pratęsęs ketinimų protokolo galiojimo terminą, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šio pratęsimo dienos privalo pateikti pratęstą prievolių įvykdymo užtikrinimą, kuris privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolas. Norint pratęsti leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo terminą, kaip tai nustatyta šio įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 punkte, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomą leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 50 eurų už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais.

1¹. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis gali būti sumažintas Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis, atsižvelgiant į gamintojo patirtas faktines jo įsipareigojimų įvykdymo išlaidas.

2. Jeigu gamintojas užbaigia ketinimų protokole numatytos įrengtosios galios elektrinės statybą Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir gamintojui šiame įstatyme nustatyta tvarka išduotas leidimas gaminti elektros energiją arba jeigu gamintojas, dalyvaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione ar Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje ir (ar) 22¹ straipsnio 4 dalyje nurodytuose konkursuose, nelaimi šio skatinimo kvotų paskirstymo aukciono ar konkurso arba atsisako juose dalyvauti, tinklų operatorius, gavęs gamintojo prašymą, atsisako savo teisių pagal gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimą ir grąžina jį šiam gamintojui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui, o šalių teisės ir pareigos pagal ketinimų protokolą pasibaigia.

3. Jeigu gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratėsimus, arba per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos, įskaitant galimus jo pratėsimus, neįvykdo ketinimų protokole nustatyto įsipareigojimo pastatyti ar įrengti ketinimų protokole nurodytos leistinos generuoti galios elektrinę arba jeigu leidimas plėtrai ir eksploatacijai panaikinamas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 28 dalyje ir (ar) 22¹ straipsnio 25 dalyje numatytais pagrindais arba gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, skirtą gamintojo įsipareigojimo įvykdymui pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsnius užtikrinti, arba atsisako leidimo plėtrai ir eksploatacijai, arba ketinimų protokolas tinklų operatoriaus nutraukiamas, kai gamintojas neįvykdo šio įstatymo 22 straipsnio 9 dalies 3, 5 ir 6 punktuose ir (ar) 22¹ straipsnio 1 dalyje nustatytų esminių ketinimų protokolo vykdymo sąlygų arba Valstybinė energetikos reguliavimo taryba Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22¹ straipsnio 12 dalyje nustatyta tvarka panaikina sprendimą, kuriuo konkurso dalyvis buvo paskelbtas konkurso laimėtoju, tinklų operatorius pasinaudoja visu šio gamintojo pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu, išskyrus atvejus, kai tokie įsipareigojimai neįvykdomi dėl aplinkybių, kurių šis gamintojas negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti ketinimų protokolo ir (ar) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sudarymo metu ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, taip pat dėl įstatymų nustatytų kitų aplinkybių, kai nėra šio gamintojo kaltės. Tais atvejais, kai yra šioje dalyje nurodytos aplinkybės, gamintojas pateikia tinklų operatoriui dokumentus, įrodančius, kad yra šioje dalyje nurodytos aplinkybės, o tinklų operatorius įvertina pateiktus dokumentus ir priima sprendimą dėl pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo.

4. Jeigu gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka, tinklų operatorius pasinaudoja gamintojo pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri yra lygi sumai, apskaičiuojamai 0,041 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai gamintojas nutraukia ketinimų protokolą arba atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, išreikšto dienomis. Šios nuostatos netaikomos, kai ketinimų protokolas pasirašomas siekiant užtikrinti gamintojo įsipareigojimo įvykdymą pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsnius.

5. Jeigu gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratėsimus, arba per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos, įskaitant galimus jo pratėsimus, pastato ar įrengia elektrinę, kurios leistina generuoti

galia turi būti sumažinta, kad atitiktų šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nustatytą sąlygą, ir sumažinta leistina generuoti galia yra mažesnė negu nurodyta ketinimų protokole, tokiu atveju tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai leistinos generuoti galios sumažinimo dydžiui.

6. Pagal gamintojo pateiktą prievolių įvykdymo užtikrinimą tinklų operatoriaus gautos lėšos, išskyrus atvejus, kai prievolių įvykdymo užtikrinimas pateikiamas siekiant dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje ir (ar) 22¹ straipsnio 4 dalyje nurodytuose konkursuose, įvertinamos nustatant skirstymo ir perdavimo tiekimo paslaugų kainų viršutines ribas.“

3 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 22 straipsnio 8 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) gamintojas, siekiantis dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, arba gamintojas, siekiantis dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje ir (ar) 22¹ straipsnio 4 dalyje nurodytuose konkursuose.“

2. Pakeisti 22 straipsnio 9 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„9. Tinklų operatorius privalo per 25 kalendorines dienas nuo šio straipsnio 8 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos su gamintoju pasirašyti ketinimų protokolą, išskyrus atvejį, kai prašymas pasirašyti ketinimų protokolą pateikiamas siekiant dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22¹ straipsnio 4 dalyje nurodytame konkurse, bei šio įstatymo 73² straipsnyje nurodytą atvejį. Kai šio įstatymo 73² straipsnyje nustatytu atveju turi būti įsitikinta, kad ketinimų protokolo pasirašymas ir (ar) ketinimų protokolą siekiantis pasirašyti asmuo nekelia rizikos nacionalinio saugumo interesams ar atitinka nacionalinio saugumo interesus, ketinimų protokolo pasirašymo terminas pratęsiamas tiek, kiek buvo vykdomos patikros procedūros. Ketinimų protokole, išskyrus ketinimų protokolą, kurį pasirašo gamintojai, siekiantys dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje ir (ar) 22¹ straipsnio 4 dalyje nurodytuose konkursuose, privalo būti nurodyta:“.

3. Pakeisti 22 straipsnio 9 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) gamintojo įsipareigojimas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos Tarybai pateikti prašymą išduoti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus arba pateikti prašymą dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione;“.

4. Papildyti 22 straipsnį nauja 9¹ dalimi:

„9¹. Tinklų operatorius privalo per 5 darbo dienas nuo šio straipsnio 8 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos su gamintoju, siekiančiu dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22¹ straipsnio 4 dalyje nurodytame konkurse, pasirašyti ketinimų protokolą. Ketinimų protokole, kurį pasirašo gamintojai, siekiantys dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje ir (ar) 22¹ straipsnio 4 dalyje nurodytuose konkursuose, privalo būti nurodyta:

1) šio straipsnio 9 dalies 1, 2, 4, ir 7–11 punktuose nurodyti reikalavimai;

2) gamintojo įsipareigojimas per Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą konkurso dalyvių registracijos terminą dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje ar 22¹ straipsnio 4 dalyje nurodytame konkurse;

3) gamintojo įsipareigojimas iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo tinklų operatoriui pateikti techninį projektą, kai toks projektas yra privalomas. Tinklų operatorius visas savo pastabas dėl gamintojo pateikto techninio projekto pateikia per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį. Gamintojas per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį įvertina pateiktas pastabas ir pateikia tinklų operatoriui patikslintą techninį projektą. Patikslintą techninį projektą tinklų operatorius turi suderinti per ne ilgesnį kaip 15 kalendorinių dienų laikotarpį;

4) gamintojo įsipareigojimas gauti statybą leidžiantį dokumentą per Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ar 22¹ straipsnyje nustatytą terminą.“

5. Buvusias 22 straipsnio 9¹–9⁴ dalis laikyti atitinkamai 9²–9⁵ dalimis.

6. Pakeisti 22 straipsnio 9⁴ dalį ir ją išdėstyti taip:

„9⁴. Gamintojas, kurio gamybos įrenginių prijungimo taške planuojama leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 6 MW, tinklų operatoriui pateiktame prašyme pasirašyti ketinimų protokolą kartu privalo pateikti informaciją apie su juridiniu asmeniu, kai gamintojas yra juridinis asmuo, susijusius asmenis, tai yra fizinius ir juridinius asmenis, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai (per juridinį asmenį, kuriame valdo ne mažiau kaip 25 procentus akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti juridinio asmens dalyvių susirinkime) valdo daugiau kaip 25 procentus juridinio asmens akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti šio juridinio asmens dalyvių susirinkime. Jeigu ketinimų protokolo galiojimo laikotarpiu keičiasi su juridiniu asmeniu susiję asmenys, gamintojas privalo pateikti tinklų operatoriui informaciją apie su juridiniu asmeniu susijusių asmenų pasikeitimus. Šios dalies nuostata netaikoma gamintojui, siekiančiam dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje ir (ar) 22¹ straipsnio 4 dalyje nurodytuose konkursuose.“

7. Pakeisti 22 straipsnio 9⁵ dalį ir ją išdėstyti taip:

„9⁵. Gamintojas, gavęs leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, ne rečiau kaip kas ketvirtį tinklų operatoriui teikia informaciją, įrodančią, kad gamintojas vykdo šiame leidime nurodytą veiklą ir ji nebuvo nutrūkusi ilgiau kaip 12 mėnesių. Tinklų operatoriui kilus įtarimų, kad gamintojo leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nurodyta veikla buvo nutrūkusi ilgiau kaip 12 mėnesių, informuoja Tarybą. Taryba, įvertinusi tinklų operatoriaus pateiktą informaciją, priima sprendimą dėl išduoto leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus panaikinimo. Šios dalies nuostata netaikoma gamintojui, siekiančiam dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje ir (ar) 22¹ straipsnio 4 dalyje nurodytuose konkursuose.“

4 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnio 2¹ dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) teisės aktuose ir (ar) programavimo lygmens planavimo dokumentuose (atitinkamų metų nacionalinėje energetikos plėtros programoje, Vyriausybės programoje ir (ar) Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane) nustatytiems atsinaujinančius išteklius naudojantiems objektams Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje, įskaitant Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir 22¹ straipsniuose ~~straipsnyje~~ nurodytus objektus, prijungti numatytu laiku, taip pat šiuose dokumentuose nurodytiems energetikos objektams, prisidedantiems prie elektros energetikos sistemos darbo stabilumo, patikimumo ir (ar) saugumo, prijungti numatytu laiku;“.

5 straipsnis. 73² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 73² straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„73² straipsnis. Elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo pajėgumų plėtotojų patikra
Siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos stabilumą ir saugumą, kai šioje sistemoje planuojami plėtoti elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo pajėgumai, galintys daryti reikšmingą įtaką jos veikimui, tai yra, kai gamintojas ar energijos kaupimo įrenginio savininkas pateikia tinklų operatoriui prašymą sudaryti ketinimų protokolą dėl elektros energijos gamybos įrenginių ir (ar) energijos kaupimo įrenginių prijungimo, kai prijungimo taške numatoma leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 50 MW, išskyrus atvejus, kai pateikiamas prašymas sudaryti ketinimų protokolą dėl Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje planuojamų plėtoti elektros gamybos įrenginių prijungimo, turi būti įsitikinta, kad ketinimų protokolo pasirašymas ir (ar) ketinimų protokolą siekiantis pasirašyti asmuo nekelia rizikos nacionalinio saugumo interesams ar atitinka nacionalinio saugumo interesus. Kai atlikus Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nustatytus veiksmus priimamas sprendimas, patvirtinantis, kad šis asmuo ir (ar) ketinimų protokolo pasirašymas kelia riziką ar neatitinka nacionalinio saugumo interesų, prašymas pasirašyti ketinimų protokolą netenkinamas ir ketinimų protokolą nepasirašomas.“

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. vasario 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2023 m. sausio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas